

Kultūros paveldo objektų individualių apsaugos  
reglamentų išdavimo taisyklių  
I priedas

PATIRTINTA  
Kultūros paveldo departamento prie Kultūros  
ministerijos Panevėžio skyriaus vedėjas  
(pareigų pavadinimas)

2017 m. lapkričio 22 d. tvirtinimo aktu Nr. IRPS-12

## KULTŪROS PAVELDO OBJEKTO INDIVIDUALUS APSAUGOS REGLAMENTAS

2017-11-22 Nr. IRPS-11

(data)

Panevėžys

(parengimo vieta)

### I. BENDRIEJI DUOMENYS

1. Bendrieji kultūros paveldo objekto duomenys<sup>1</sup>:

1.1. pavadinimas, unikalus kodas Kultūros vertybių registre (toliau – Registas): Onušio žydu senosios kapinės, u.k. 20756.

1.2. adresas: Onušio k., Juodupės sen., Rokiškio r. sav.

1.3. įrašymo į registrą teisės aktas (priėmęs subjektas, data, Nr.): Kultūros vertybių apsaugos departamento direktoriaus įsakymas 1999-12-14 Nr. 353.

1.4. inicijavimo skelbti saugomu teisės aktas (priėmęs subjektas, data, Nr.) -

1.5. skelbimo saugomu teisės aktas (priėmęs subjektas, data, Nr.): Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymas 2005-04-29 Nr. IV-190.

1.6. skelbimo kultūros paminklų teisės aktas (priėmęs subjektas, data, Nr.) -

1.7. unikalus žemės sklypo Nr. (jeigu registruotas Nekilnojamojo turto registre) -

1.8. unikalus statinio Nr. (jeigu registruotas Nekilnojamojo turto registre) -

1.9. yra kito kultūros paveldo objekto apsaugos zonoje (kultūros paveldo objekto pavadinimas, unikalus kodas Registre) -

1.10. vertingosios savybės ar saugomos dalys ir elementai užfiksuoti ir teritorijos ribos apibrėžtos/nustatytos (kultūros paveldo objekto apskaitos dokumento pavadinimas, data, Nr., sudaręs/patvirtinęs subjektas):

Vertingosios savybės nustatytos ir teritorijos ribos apibrėžtos:

Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktai 2015-03-16 Nr. KPD-KP-495 ir 2017-10-23 Nr. KPD-KP-495/1; priėmė Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo taryba. Apibrėžtų teritorijos ribų bei apsaugos zonos planas; Kultūros paveldo centras.

1.11. už apsaugą atsakinga institucija (pavadinimas, centrinės buveinės ir padalinio adresas): Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Panevėžio skyrius, Laisvės a. 1, LT-335175 Panevėžys, tel./faks. (8 45) 581780, el. paštas: [panevezys@kpd.lt](mailto:panevezys@kpd.lt)

## II. PAVELDOSAUGOS REIKALAVIMAI

2. Kultūros paveldo objekto ir jo teritorijos paveldosaugos reikalavimai:

Turi būti išsaugotos Onušio žydų senųjų kapinių vertingosios savybės: įvairūs mažosios kraštovaizdžio architektūros statiniai ir vaizduojamojo meno formos - apie 87 įvairių dydžių ir formų pilko, rausvo tašyto lauko akmens ir betoniniai antkapiniai paminklai su iškaltais įrašais hebrajų rašmenimis, 4 betoniniai kapų rūšiai (dominuoja tašyto lauko akmens antkapiniai paminklai; didelė dalis antkapinių paminklų neišliko, daugiausiai jų yra teritorijos R dalyje, dalis paminklų nugriuvę ir susmežę į žemę, būklė patenkinama); žemės ir jos paviršiaus elementai – Onušio mstl. gyventojų palaikai; reljefas (kalva aukštumos pakraštyje ties slėniu; paviršiaus centr. ir V dalys dirvonuoja, R dalis apaugusi lapuočiais medžiais, krūmais, teritorijos pakraščiai – eglėmis).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu (toliau – NKPAĮ), valdytojo pareiga išsaugoti nekilnojamąją kultūros vertybę.

Valdytojas privalo:

- 1) prižiūrėti kultūros paveldo objektą, jo teritoriją, vietovę, laiku šalinti atsiradusius defektus, šalinti savaime užaugančius augalus, teritorijoje šienauti žolę ir genėti medžius, valyti šiukšles, šalinti taršos šaltinius;
- 2) pranešti už apsaugą atsakingai institucijai apie nekilnojamąją kultūros vertybei iškilusią grėsmę, kurios pats pašalinti nepajėgia arba tam neturi reikiamos kvalifikacijos ar leidimo;
- 3) leisti kultūros ministro nustatyta tvarka Kultūros paveldo departamento, savivaldybės paveldosaugos padalinio, taip pat Valstybinės kultūros paveldo komisijos nariams ir pareigūnams ar jų įgaliotiems specialistams apžiūrėti kultūros paveldo objektą, fiksuoti kultūros paveldo objekto būklę;
- 4) sudaryti NKPAĮ ir kitų įstatymų reikalavimus atitinkančias sąlygas visuomenei lankyti ir pažinti nekilnojamąją kultūros vertybę;
- 5) leisti už apsaugą atsakingai institucijai kultūros paveldo objektą ženklinti tipinėmis ir (ar) individualiai sukurtais lentomis ir rodyklėmis;
- 6) įgyvendinti apsaugos techninių priemonių įrengimo ir kitus neatidėliotinus saugojimo darbus, nustatytus kultūros ministro.

2.1. Priežiūros sąlygos:

Memorialinės vietos priežiūros tikslas – išsaugoti gerą fizinę šios kultūros vertybės ir jos teritorijos būklę, išvengti autentiškų savybių kitimo ir vandalizmo.

Memorialinės vietos savininkas, valdytojas ar naudotojas gali savarankiškai atlikti: teritorijos priežiūros darbus (atlikti apžiūrą, šalinti taršos šaltinius, ištaisyti nedidelius reljefo defektus nepažeisdamas kapų, išslinkusius ar iškritusius dangos ir reljefo tvirtinimo elementus pakeisti naujais, jeigu jie nėra vertingos dalys bei elementai); statinių ir jų liekanų priežiūros darbus (atlikti apžiūrą, valyti; šalinti (iškirsti) medžius, krūmus, augančius ant statinių ir jų liekanų, ištaisyti nedidelius medžiagos defektus, grąžinti į pirmąją vietą ir įtvirtinti išslinkusius ar iškritusius elementus, jeigu jie nėra vertingos dalys bei elementai); želdinių priežiūros darbus (atlikti apžiūrą, šalinti iš želdinių sausuolius, vėjavartas, šalinti (iškirsti) menkaverčius medžius ir krūmus nepažeidžiant kapų, genėti atskirus medžius ir retinti krūmus).

Priežiūros darbai atliekami nuolat, be projektinės dokumentacijos ir be atskiro Kultūros paveldo departamento leidimo, darbai apmokami memorialinės vietos savininko, valdytojo ar naudotojo lėšomis.

Memorialinės vietos savininkas, valdytojas ar naudotojas, sužinojęs apie šios kultūros vertybės ar jos teritorijos sugadinimą, sužalojimą, sunaikinimą, vandalizmo aktą, gresiančias

ar įvykusias avarijas, turi nedelsdamas pranešti Kultūros paveldo departamento teritoriniam skyriui ir imtis priemonių vertingoms dalims bei elementams išsaugoti.

## 2.2. Naudojimo sąlygos:

Naudojant memorialinę vietą, turi būti išsaugota autentiška jos teritorija, istorinė memorialinė funkcija, vertingos dalys bei elementai, sudarytos sąlygos ją eksponuoti.

Memorialinė vieta ir jos teritorija gali būti naudojama memorialiniais ir pažinimo tikslais.

Memorialinėje vietoje, jos teritorijoje draudžiama ūkinė veikla, draudžiama ieškoti naudingųjų iškasenų ir jas kasti, gaminti, sandėliuoti sprogstamąsias, degiąsias, chemiškai aktyvias, aplinką teršiančias medžiagas, įrengti sąvartynus, deginti šiukšles, naudoti dinaminio, vibracinio poveikio priemones, niokoti vejas ir gėlynus, laužyti medžius ir krūmus, skinti ar rauti dekoratyvinius augalus.

## 2.3. Tvarkymo sąlygos:

Memorialinės vietos tvarkybos darbai - taikomieji tyrimai, remontas, avarijos grėsmės pašalinimas, konservavimas, restauravimas.

Tvarkybos darbų tikslas – garantuoti gerą fizinę memorialinės vietos būklę ir praktinį naudojimą, leidžiantį išsaugoti šios kultūros vertybės teritoriją ir vertingas dalis bei elementus, atskleisti memorialinės vietos kultūrinę vertę.

Visas vertingas dalis bei elementus draudžiama griauti ar kitaip naikinti.

Vykdamas Onuškio žydų senųjų kapinių tvarkybos darbus vadovautis paveldo tvarkybos reglamentais.

Tvarkybos darbus vykdyti pagal parengtą projektinę dokumentaciją, gavus leidimą teisės aktų nustatyta tvarka.

## 2.4. Kiti reikalavimai:

Onuškio senosios kapinės, u.k. 20756, paskelbtos valstybės saugomomis viešajam pažinimui ir naudojimui bei viešajai pagarbai.

Viešajam pažinimui ir naudojimui saugomame objekte, jo teritorijoje draudžiama:

1) naikinti ar kitaip žaloti nekilnojamosios kultūros vertybės vertinimo tarybos akte nurodytas vertingąsias savybes;

2) teritorijoje ir apsaugos zonoje statyti statinius, kurie aukščiau, apimtimi ar išraiška nustelbtų kultūros paveldo objektą arba trukdytų jį apžvelgti;

3) naikinti ar žaloti paminklines lentas, nekilnojamosios kultūros vertybės informacinius stendus arba kultūros paveldo objekto teritorijos riboženklius.

Viešajam pažinimui ir naudojimui saugomoje nekilnojamojoje kultūros vertybėje draudžiami vertingąsias savybes naikinantys statybos darbai.

Siekiant, kad saugomo objekto vertingosioms savybėms nebūtų padaryta neigiamo poveikio, turi būti gautas už kultūros paveldo apsaugą atsakingos institucijos sutikimas, jeigu norima:

1) dalyti į atskiras dalis nekilnojamosios kultūros vertybės teritorijoje esančius sklypus ir keisti jų ribas;

2) kultūros paveldo objekto teritorijoje keisti žemės sklypo paskirtį ir naudojimo būdą;

3) nekilnojamosios kultūros vertybės teritorijoje ir apsaugos zonoje statyti statinius ir įrenginius, keisti reljefą, sodinti vertingąsias savybes užstosiančius želdinius;

Viešosios pagarbos nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga:

1) Visos kapinės prižiūrimos pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos patvirtintas kapinių tvarkymo taisykles. Neveikiančių kapinių teritorijoms nustatoma pagrindinė konservacinė (saugojimo) žemės naudojimo paskirtis.

2) Viešosios pagarbos nekilnojamojo kultūros paveldo vieta žymima paminklinėmis lentomis, skulptūros kūriniais, memorialiniais statiniais. Draudžiama griauti ar žaloti statinius, skirtus tokios vietos vertingosioms savybėms pažymėti. Šie statiniai gali būti keičiami ar statomi nauji tik gavus už tos vietos apsaugą atsakingos institucijos sutikimą.

Kultūros vertybės teritorijoje visi žemės judinimo, inžinerinės infrastruktūros įrengimo (takai, vandentiekis, apšvietimas), paminklų ir teritorijos tvarkybos darbai gali būti vykdomi tik suderinus su Lietuvos žydų bendruomene.

Autentiški antkapiniai paminklai gali būti nuvalyti tik nuo paviršiuje atsiradusios augmenijos/ samanų. Draudžiama iškelti susmigusius antkapinius paminklus, taip pat valyti metaliniais ar kitokiais aštriais šepėčiais, kad nesubraižyti paviršiaus.

3. Kultūros paveldo objekto apsaugos zonos ir pozonių paveldosaugos reikalavimai (įrašyti jeigu laikinai nenustatoma apsaugos zona ar nenustatomas fizinės ar vizualinės apsaugos pozonis):

Fizinės apsaugos pozonis apibrėžtas Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktu 2017-10-23 Nr. KPD-KP-495/1, planą parengė Kultūros paveldo centras.

Draudžiama apsaugos zonoje statyti statinius, kurie aukščiau, apimtimi ar išraiška nustelbtų kultūros paveldo objektą ar objektus arba trukdytų juos apžvelgti. Siekiant, kad saugomo objekto vertingosioms savybėms nebūtų padaryta neigiamo poveikio, turi būti gautas už kultūros paveldo apsaugą atsakingos institucijos sutikimas, jeigu norima apsaugos zonoje statyti statinius ir įrenginius, keisti reljefą, sodinti vertingąsias savybes užstosiančius želdinius.

Laikiniai nenustatomas vizualinės apsaugos pozonis.

## **PRIEDAI:**

1.

Panevėžio skyriaus vyriausioji specialistė  
(reglamentą parengusio pareigos)

(parašas)

Birutė Beresnevičienė  
(vardas, pavardė)



<sup>1</sup> Įrašomi duomenys, žinomi individualaus apsaugos reglamento sudarymo metu. Su pasikeitusiais 1.4, 1.5, 1.8, 1.9 punktuose nurodytais duomenimis valdytojai viešai ir nemokamai susipažįsta Kultūros vertybių registro duomenų bazėje interneto adresu: <http://kvr.kpd.lt/>

Kultūros paveldo objektų individualių apsaugos  
reglamentų išdavimo taisyklių  
2 priedas

## KULTŪROS PAVELDO OBJEKTO INDIVIDUALAUS APSAUGOS REGLAMENTO TVIRTINIMO AKTAS

2017-11-22 Nr. IRPS-12  
(data)

Panevėžys  
(tvirtinimo vieta)

**Tvirtinu** Onušio žydų senosios kapinės, u.k. 20756.  
kultūros paveldo objekto pavadinimas, unikalus kodas Kultūros vertybių registre  
**individualių apsaugos reglamenta**

Parengimo data: 2017 m. lapkričio 22 d.

Rengėjas (-ai): Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Panevėžio skyriaus  
vyriausioji specialistė Birutė Beresnevičienė

Apsaugos zona (pažymėti):

X laikina nenustatoma apsaugos zona

nenustatomas fizinės apsaugos pozonis

nenustatomas vizualinės apsaugos pozonis

Apsaugos zonos ir jos pozonių ribų plano techninį rengimo darbą atliko:

Fizinės apsaugos pozonis apibrėžtas Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktu 2017-10-23 Nr. KPD-KP-495/1, planą parengė Kultūros paveldo centras.

Prie tvirtinimo akto pridedama: Kultūros paveldo objekto individualus apsaugos reglamentas, 4 lapai.

Kultūros paveldo departamento prie  
Kultūros ministerijos Panevėžio skyriaus  
vedėjas

\_\_\_\_\_  
(tvirtinančiojo pareigos)



(parašas)

Arūnas Umbrasas

\_\_\_\_\_  
(vardas, pavardė)

